

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házában.
Noha minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felölös szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.
Kiadják:
Gruda Pál és Társa.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanulóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

Reflexiók

a demografiai kongresszus után.

Olvasható a fővárosi hírlapjaiban, hogy a demografiai kongresszusra előirányzott százezer forintból Budapest fővárosa körülbelül tízezer forintot megtakarított, a mimás szóval mondva, annyit jelent, hogy a mult héten Budapesten megtartott kongresszus az ezzel kapcsolatban volt ünnepekkel a fővárosnak kilenczvenezer forintjába került.

Semmi sem lehet messzebb tőlünk, mint sem azon nagy mérvű erkölcsi haszonnal szemben, melyet ez a kongresszus egész Magyarországra nézve hajtott, szembe állítani akarni a reá fordított anyagi áldozatot, noha ez a kilenczvenezer forint magát a főváros budgetjét terhelvén, a kongresszusra fordított áldozatok ezzel koránt sinesenek kimerítve.

De mi jól tudjuk, hogy ennek a kongresszusnak reánk magyarokra spezialiter kettős haszna van.

Hasznunkra vallanak először is azok a sok tanulságok, melyek a kongresszus tárgyalásaiból minden múlt nemzet javára vallanak, a mely nemzet a haladás útjól elzárkózni, a haladás követelményeivel szemben a

merev negatív terén megállani nem akar.

De nem tehetünk róla, az előbbinél semmivel sem kisebb, haszon reánk magyarokra nézve, hogy a külföldi nagyságok, kitudóségek egy egész legiójának alkalmul szolgált a kongresszus hazánkat, annak viszonyait megismerni.

Erős meggyőződésünk, hogy mindazokról, a kiknek alkalmá nyíltott valaha a magyart igaz valóságában megismerni, mindazok a rágalmak mindenkoron siket fülekre fognak találni, a melyekkel a nemzetet ellenségei a külföld előtt befeketíteni törekszenek.

Annak, a ki a magyart ismeri, hiába hazudik az áruló oláh, hiába jajgat a Schulverein bérenee az tudni fogja e hitvány kakulfiak piszkolódásait kellő értékére leszállítani.

De hát az a mi legnagyobb bajunk, hogy bennünket minél kevesebben ismernek.

Ennek természetesen a legfőbb oka abban a szerencsétlen vegyes házasságban rejlik, melyben Magyarország Ausztriával él.

A külföldi a magyart is csak ausztriaiának szereti nevezni, s azok, kik bennünket oda künn képviselnek, ezt

a téves felfogást eloszlatni egyáltalán nem iparkodnak, jó ha azt nem növelik.

De nem kis oka annak az is, hogy mi idehaza belügyeinkkel nagyon el lévén foglalva, valójában reá sem értünk, hogy a külföld tájékoztatására törekedjünk.

A mi sajtó bureauknak sokkal inkább el von foglalva a hazai lapok részére demontik készítésével, semmint reá érne gondoskodni arról is, hogy a világsajtó egy s más tájékoztató közleményt kapjon Magyarországból.

A mi nemzetiségeink pedig épen ellenkezőleg cselekszenek. A hazai viszonyokkal minél kevesebbet törődve, vagy mint az oláhok teljes passzivitásban élve, minden törekvésüket oda irányítják, hogy panaszaik, hazugságaik, hitvány rágalmaik minél inkább utat találjon a külföld sajtójában, s így a mi egyszer a sajtóban állandóan pertraktáltak, az a köztudatba is átmege.

A mint nem sajnálhatja egyetlen egy magyar ember se a demografiai kongresszusra fordított költségeket, épen úgy nem szabad vissza riadnunk azoktól az áldozatoktól, a melyek a külföld helyes tájékoztatására a parlamenttől kívántatnának.

TÁRGYA:

Beszédes József. *)

Öreg emberek még emlékezni fognak e névre. Az új nemzedék már nem igen tud róla. Pedig nagyon megerdemli, hogy becsületbe megörizzük, kegyelettel kultiváljuk nevét. Különösen a műegyetemnek s a magyar mérnök- és hajóvállalatoknak szól ez intelmünk. Mert a mivel ők most országos eszközökkel foglalkoznak, a mit haszonnal fejlesztenek és tovább építenek, a mitől az új nemzedék tanul és okul: a magyarországi vízipépítés a száz év első negyedében nehéz közzviszonyok közt, gyarló eszközökre utalva Beszédes József volt az indító úttörője, első apostola, mestere írásban és a tettek mezején. S most elfeledve pihen jeltelen sírban, a szerencsésebb idők hullámlása halálatlanul csapott össze fölötte.

Egy megható hangon írt autobiográfia készített, hogy e sorokban rája emlékezzünk. Elsárgult leveleit fia bocsátotta rendelkezésünkre, kinek érdemes apparól ez bocsés erekljeje.

As önéletrajz még 1840-ben készülhetett, s mint az öreg ur a cimrában megjegyzi, az akadémia elnöke: Teleky József

*) A Budapesti Hírlap 232. számából.

gróf 1840. jul. 8-án kelt levelével szőlította föl rá, hogy beküldje, nyilván az almanach számára. Ennek hivatalos hangu átdolgozása nem teszi fölöslegessé, hogy most, 54 évvel később a közönség elé bocsássuk egy részét a meleg közvetlenséggel megírt eredeti szövegnek. Egy darab jellemrajz a javából s egy másik darab korrajz kerülhetne ki belőle.

A magyar vízipépítés e zseniális első mestere ismeretlen homályból emelkedett nagy hivatásra szerény igényekkel. Magyar-Kanizsán Bácsmezőben született 1787. február 13-án egyszerű parasztszülőktől.

Róluk az autobiográfia így emlékezik meg.

„Az Apám Beszédes Mátyás szántóvető szegény parasztember volt. Irti és könyvet vagy írást olvasni nem tudott. Mégis természeti belátó esze, közéleti gyakorlata, kiváltképpen pedig az igazságot szomjuhozó és a közjót forrón szerető lelkeért tizenegy évig jöltező bírája volt a városnak. Ezen tizenegy év itten sokat bizonyít, mivel Kanizsat fele magyar, fele rác nép lakja, a bíróság tehát közös; mégis a másrészt jogáról lemondott azon idő alatt. Apamról ezeket feljegyezni tartozom, mivel ha mi jó van bennem, ennek alapját egyedül ő gyökerezte lelkelem példájával és tanításával. Hála Istennek, hogy ilyen Apám volt. Alább pedig anyjáról szólva így ír: „Az anyám, egy istenfelő és igen ajtatos asszony, sokszor emlegette előttem, hogy hét fia

közül ha egyik pap lenne, szeretné. En harmadik fia, azon határtalan szeretetből, mellyel anyámat tiszteltem, eltekintem magamban, hogy azon istenes óhajátást teljesítem”.

E sorokból a két egyszerű öreg ember tisztas alakja plasztikusan emelkedik ki. Jellemzi az író, stüléhez való viszonyát s ama pátriarkális idők szellemét minden szó, de különösen helyesírási megkülönböztetése az atyának, kit nagy „A” betűvel tisztel meg, az anyától, kinek csak kis „a” betűt juttat, épp a mikor egész életét fölláldozni kész érette.

Gyermek- és kamaszkora Beszédes Józsefnek folytonos tanulás és küzdelmek közt telt el, szokatlan körülmények közt, mert szülőhelyén jó iskola — úgy látszik — nem volt, idegen helyen taníttatásra pedig az öreg bíró nem költsékezhett.

Tizenhárom éves volt a fia, mikor kezdetleges betű- és számudományával Szedegre került, hogy iskoláit folytassa. Négy hó leforgása alatt elégezeret két elemi osztályt s aztán kijárta az alsó gimnáziumot. „A normális iskolától kezdve — mint maga írja — folyvást meilctanításból tápláltam magamat, ezenkívül 1802. és 1803-ik évben kurátor, azaz favigó, kálhafűtő, oskolaseprő és a városi szerekre vigyázó voltam a szegedi rajzoló oskolában.”

Mindvégig kitűnő tanuló volt, első emi-nens, ki tehetségevel magára vont tanárai

S hisszük, ezt az áldozatot senki sem fogná sokallani.

Hírek.

— **Tablai elnökünk nyugalomba megy.** A M. H.-nak táviratozzák Szegedről, hogy Sélley Sándor a szegedi kir. ítélőtábla elnöke már október 1-én nyugalomba vonul s hogy lakását Budapestre teszi át. A „Szegedi Napló” egy másik verziót is értesül, arról ugyanis, hogy Sélleyt a curlához nevezik ki tanácselnöknek. Azt a hírt azonban, hogy Sélley Szegedről távozik, a Sz. N. is megerősíti azzal, hogy Sélley már Budapestten lakást is bérelt.

— **Igazságügyi kinevezések.** Ötletre a király Mille Elek szegedi törvényszéki jegyző-titelt járásbíróvához albiróvá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Bereghy Endre zombori segédteklönyvezetői ugyanazban minőségben a budapesti I—III. kerületi járásbíróvához, Lajos György egri segédteklönyvezetői pedig a zombori törvényszékhez helyezte át.

— **Előkészületek a zombori lövészre.** A vármegyei gazdasági egyesület által épített lövésztribún ugyszólván már teljesen elkészült. Most már csak a simító kéz utolsó munkája van hátra. Az egyesület buzgó titkárja lázas sietséggel, jó karba hozta a versenypályát, hogy a trainirosókna alkalmak legyen lovaikat a versenyhez előkészíteni. A pályát már a jövő héten korlattal el fogják látni. Városunk sportkedvelő nagyközönsége naponként találak át egymásnak a versenyterren, amidőn egyébről sem folyik a beszéd, mint a versenylovak különböző esélyeiről. Ott látjuk minden nap Szemző Pistát, Pilaszánovits Józsit, a vadászverseny mesterjét; Fernbach Janit a délezej ifjú lovast, Roheim Zsigat stb., akik mindannyian komoly ambícióval s a biztos győzelem reményével edzik lovaikat. Az illusztris társaságból természetesen a mi Hahnak sem hiányzik, aki pompás orosz ügő-ménjével nem mindennapi élvezetet nyújt sport-ferfiainknak. Egy napunk értesülve, hogy a versenykor a nagyközönségnek is alkalma lesz e nemes állat képessége felől ítéletet mondhatni, a mennyiben az alkalmat is be fogja ad mutatni. A nevezések még egyre tartanak s csak e hó 26-án zártanak be. A zombori gazdák versenye is sikerültnek ígérkezik,

mert városunk polgármestere egész apparatust hozott mozgásba, hogy parasz-tenyésztőinket a lövészre e futamában résztvevésre indítsák. Az előlejek után ítélev, tehát reményünk van arra, hogy idei lövésznyitunk az eddigieket érdekesség tekintetében jóval felül fogja mulni.

— **Belepőjegyek a lövészre.** A vármegyei gazdasági egyesület által szeptember hó 30-án tartandó lövészre belepőjegyek már kaphatók Jakobcsics Mihály egyleti pénztárnoknál. E körülményre azért bátorodunk a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni, mert biztos tudomásunk van róla, hogy a versenyintézőség csak annyit tribúnjegyvet fog kiadni, ahány ülőhely van.

— **A telefon érdekében.** A „Bácska” értesülése szerint a városi közgyűlés elé számos városi képviselő a következő indítványt fogja terjeszteni. Tekintetes városi tanács! Alábbi indítványunkat kérjük a legközelebbi közgyűlés elé terjeszteni. Tekintve azon kiváló fontosságát és azon nagy kulturális, valamint gazdasági előnyöket, melyekkel Zombor szab. kir. városnak az állami távbeszélő hálózatba való bevonása járna, mondja ki a tek. törvényhatósági bizottság, hogy e cél elérését szükségesnek tartja s ezért nyíva fel a város polgármesterét, hogy lépjen erintkezésbe a város közönségével az előfektők szaporítása érdekében s ennek megtörténte után intézzen a város nevében a nagyméltóságú kereskedelmi miniszter urhoz kérelmező felterjesztést, esetleg e felterjesztést egy küldöttésg élén nyújtsa át a kereskedelmi miniszter urnak. Eljárása eredményéről pedig a legközelebbi közgyűlésen tegyen jelentést. Felkéri egyttal a törvényhatósági bizottság Sándor Béla főispán ur ő méltóságát, hogy ezen ügy sikere érdekében hatatos befolyását érvényesíteni kegyeskedjék. Zomborban, 1894. évi szeptember hó. A mennyire kész örömmel járulunk az indítvány érdeméhez, annyira perhorreszáljuk annak servilis hangját. Már micsooda szolgaias kunyerálás az, mi az indítvány végsoraiban megnyilatkozik. Ez már nem az udvariasság szólama, hanem a jobbágy beszéde az ő urához. Már pedig az a közgyűlés, mert ő fogja azt a servilis nyilatkozatot tenni, ha az indítvány elfogadjatik, talán még sem áll jobbágyi viszonyban a főispánhoz. Mennyivel férfiasabban hangzanak ez az indítvány végpassusa így: Felkéri egyttal a törvényhatósági bizottság a város főispánját, (vagy ha tetszik a főispán urat) hogy ezen ügy sikere érdekében hatatos befolyását érvényesíteni

sziveskedjék. Egy kissé több önézetet városi képviselő uraim.

— **A „Tóth Kálmán kör”** mint megirtuk, folyó hó 20-ika körül felolvasási és zene-estélyi rendez. Az estélyen Csupor Gyula „Tengeren” cizmme felolvasást fog tartani, míg Trencseny Károly a saját költeményét szavalja el. Jeszenszky Jolan k. a. egy monológot ad elő. Dalmai Pálné urnő enekelni, Paul Mariska és Dóra kissaszonyok pedig néhány darabot fognak játszani.

— **A kötféjű sas.** Dr. Konrád Sándor nemes-militári orvos és lapunk kitünő tollu munkatára egy helybeli lap ez irányban tett rágalmazó gyanúsításával szemben annak kijelentesére kért fel bennünket, hogy ő a kötféjű sas at általa kiadott gyógyszer-ek vignettáin sem nem használta, sem a jövőben használni nem szándékozik, s hogy ő minden oly gyógyszer-tartályt, mely az ő signaturájával van ellátva, s melyen a kötféjű sas látható, 100 azaz egyszáz oszt. értékű forintot fizetni hajlandó. Egyébként mint halljuk, dr. Konrád Sándor orvos ur azon helybeli lap ezikkelye által magát hazafiságában és így becsületében sérteve érezven, sajtóperert fog az illető közlemény írója ellen indítani.

— **Szabadkai lövészre.** A szabadkai lovaregylet vasárnap f. hó 16-án tartja őszi lövésznyét. A lövészre programját annak idején volt szerencsénk már lapunkban közölni. Tekintve a változatos programot és a nevezések számát reméljük, hogy az őszi meeting jobban fog sikerülni, mint a tavaszi, főleg ha meg jó idő is lesz. A tavaszi verseny összeesett volt a szabadkai országos vasárral, s a miatt kis közönség jelent meg a turfón.

— **Rendkívüli közgyűlést tart a „Zombori Kerékpár-Egyesület”** folyó hó 15-én szombaton este 6 órakor a clubhelyiségben. Tárty: Csermák József működő tag felebbezése. Elnökválasztás. Indítványok.

— **Igazgató-választmányi ülés.** A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi szeptember hó 17-én, Zomborban, délután 4 órakor, az alispáni helyiségben igazgató-választmányi gyűlést tart. Tárty: Lövészre.

— **Kirándulás.** A „Zombori Kerékpár-Egyesület” f. hó 16-án Bezdánba kirándulást rendez. Indulás: d. u. 2 órakor a Clubhelyiségből. Vendégek sportszerű ruhában résztvehetnek.

figyelmét. Ezek állatták őt könyvvel, olvasmannyal és utbaigazításokkal.

A főgymnáziumot 1804-ben Temesvárt kezdte járni, hogy német szót is tanulhasson. 1805-ben — anyja óhajításához képest — beállt a csanádi püspökségbe Temesvárt kis-papnak. Temesvárt meg akkor szeminárium nem volt, ezért a fiatal növendékparium az egri érseki papnevelőbe küldték, — ott tanult a püspök költségére egy évig. Az autobiográfia mégis ezt az évet vallja Beszédes legküldelemesebb esztendejének

Nem volt e pályához kedve. Apja sem szívesen egyezett e pályaválasztásba, csakis az édes anyja kedveert nem ellenezte nyíltan bár e lépésből botlást jövendölt. „Lelke vívodását az autobiográfia így írja le: „előre láttam, hogy a teológiához, mint tudományhoz, nekem nem leend hajlandóságom, az erőltetett tanulást pedig ki nem állhattam; szinte úgy a papi állapot természeti és törvényes szabadságom elleni némely korlátával ki nem békülhettem; de már a tett lépést is szegyenlettem, az ilyenkor adatik szokott oktatások is zavart szűlték bennem . . . Ezen küzködés, igaz, hogy egész lényemre nézve korán fölvilágosító volt, de kedvetlenség által a tudományokban valamennyire hátrább lőköt, a midőn 1806. okt. 9-én a papi hatóság alól sok kéresemre Makó püspöki mezővárosban elboacsátattam.”

Mint kőbor diák került az ifju ezután Pestre, hol az egyetemet akarta járni. Az akkor még erősen német városban a németül

keveset tudó ifju eleinte nem igen boldogult, és sok nyomorúsággal küzködött. De utóbb akadtak pártfogói; első sorban a gazdag Szlatinyi városbíró említendő, ki házához fogadta, mint egyetlen fiának nevelőjét. Ez állásban nemcsak társadalmi pallérozottsághoz jutott az ifju Beszédes, hanem módja volt tanítva tanulni franciaul és angolul is, miközben elvégezte nemcsak a filozófiát, hanem — a mihez hajlama vonzotta — a mérnöki tudományokat is. Schmidt György és Mitterpacher voltak utolsó tanárai, kiktől az autobiográfia a rajongás hangján emlékszik meg.

Ezután kezdődik rája nézve a létért való harc fogsabb része: az érvényesülés korszaka. De ebben a jó szerencse már kedvezett neki.

Alig rakta le 1810-ben az egyetemi szigorlatot, a pályakezdő mérnök az épp akkor megalakult sárvi társaságnal nyert hamarosan alkalmazást. A társaság elnöke: Podmaniczky József báró rajzoló mérnököt keresett az egyetemen Schmidt professzor tanítványai közül a szabályozási tervek részleteinek kidolgozására. A tanár Beszédest ajánlta, kit a báró legott meghívott a híres aszódi kastelyba vendégül s mikor a rajzokat elkészítette, a vállalatához mérnöknek kinevezett és Szegzardra küldött. Beszédesnek még akkor nem volt mérnöki oklevele; annál többre kellett Podmaniczky b. bizalmát beszülnie, és azzal hálalta meg, hogy a sárvi tervet kipótolta a „házánkban még akkor ritka”

eszmérő hosszúság! szelvények rajzaival és az ezekről szóló értekezéssel szerezte meg Pesten egy év alatt a diplomát.

A sárvi csatorna-munka és mocsár-szarító művelet 1811 májusban kezdetét vette, de pénzzükre s a következő inséges évek okozta nagy drágaság miatt évekig fenakadt. Podmaniczky b. lemondott az elnökségről, utóda Zichy Ferenc gróf lett. — De a vállalatot ő sem vihette előbb. Ennek folytán Beszédes, ki időközben megházasodott s boldog családapává lett, letette a vállalatnál viselt állását és Esterházy Károly gróf uradalmaához szerződtött mérnöknek. E Tolna, Veszprém, Komárom, Vas, Pozsony és Nyitra megyékre terjedő uradalmi területen évekig igazgatta Beszédes a mocsarak szarítását, a melkelfolyók mederszabályozását és a vízi malmok építését. Főfeladata az uraság megbízásából az volt, hogy a Sárvi, Sió és Kapos területen levő nagy mocsárt, mely az uradalmi földek közé esett, az uraság költségén kiszarítsa. E munkálát közben bő alkalma volt a sárvi vállalat embeivel érintkezni s a vállalat tervéről kritikáját egy emlékiratban felük tervezőül. Beszédes emlékirata üdvös fordulatot idézett elő a Sárvi-szabályozásnál s midőn 1817-ben az ottani igazgató főmérnök elhalt, utóává közakarattal Beszédes József tétett meg igazgatóvá.

Hivatalt 1819-ben kezdte meg két epokális dolgozattal, melyben a szabályozást egy vezérő elvre s a munkálatot egy dinamikus és egy ökonómikus rendszerre

— **Meghívás.** A Magyarországi Bírósági Végrehajtók Országos Egyesülete f. évi szeptember 23-án (vasárnap) d. e. 10 órakor Budapesten, az V. kerületi kir. járásbírósgy végrehajtói termében alakuló közgyűlését tartja. A meghívót a szervező bizottság nevében Fábián Ferenc Budapest V. kerületi, Somlyóy V. Ignác komáromi bírósági végrehajtók becsajtották ki.

— **Egy forint a zombori zene-alap javára.** Ezt az adományt a haza vándor kantosa, Hazafi Verai János tette, ezzel akarva kifejezni legmagasabb elismerését Zombor városra iránt, a hol számos „Píczulat” és egy alapos hábtüést nyert.

— **A „Zombori Kerékpár-Egyesület”** f. hó 15-én (szombaton) este 8 órakor az első clubvacsoráját tartja. Vacsora személyenként 40 kr. Nem egyleti tagok is résztvehetnek.

— **Tanító gyűlés.** A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi községi tanítói kör folyó évi október hó 3-ik napján Apatinban fogja rendes őszi gyűlést megtartani, a melyre a kör tagjai és a tanítgy barátai tisztelettel meghívtnak. A gyűlés sorrendje: I. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. II. A különböző kéziratos olvasatásáról. Tartja: Kleiner József. III. A rajztanításról (I. rész). Tartja Weigang János. IV. Mi módon hozható legcélszerűbben összekötésbe a nem magyarajktú népiskolában az anyanyelv tanítása a magyaryelv tanításával? A tanítéletel által kidolgozva. V. A magyarok történetének mely részei legalkalmasabbak a nemzeti szellem és hazaszeretet ébresztésére? A tanítületek által kidolgozva. VI. A tavaszi ülés helyének kijelölése. VII. A tavaszi ülésen tárgyalandó telek és munkálkodók kijelölése. VIII. Indítványok. Az ülés 9 1/2 órakor veszi kezdetét.

— **Sörös pohárral dobálózó suhancz.** Zimmer Vendel apatini születésű suhancz mult vasárnap az apatini nagykörnyezetben egy sörös pohárral oly erővel ütötte fejbe Wirkes József 15 éves borbély inast, hogy az agyarázkódástást szenvedett s életbenmaradásához a kezelő orvos nem sok reményt fűz.

— **Eltűnt gyermek.** Mayer Jakab apatini lakos 3 éves fiaeskája a napokban nyomtalanul eltűnt, migmen folyó hó 10-én a Dráva torkolatánál a halászkok által kifogott gyermek nullában a megszomorodott szülők kis fiuk holttestére ismertek.

— **Uj pósthivatal.** E hó 16-án Tiszakálmánfalván uj pósthivatal nyílik meg,

a mely egyuttal a póstatakarékpénztárnak gyűjtő-pénztara is lesz.

— **Egy lépés előre.** Ennyinek s nem többnek mondhatjuk a gazdasági és pénzügyi bizottságnak azt a határozatát, a melyvel Schlagger polgármester elnökele alatt egy Ambrózovits, Danczer, Fejer és Grüner bizottsági tagokból álló bizottságot küldtök ki, melynek feladata leend egy a parkban felállítandó kioszk tárgyában konkrét javaslatot előterjeszteni. Ohajtjuk hogy e javaslat mielőbb az illetékes forum elé, a kioszk pedig a parkba kerüljön.

— **Szerb csendőr magyar fogságban.** Bresztováról írják, hogy ott a csendőrség a napokban szerb katonát, a ki kihallgatásakor azt vallotta, hogy két nappal azelőtt szököt meg Belgrádból, a hol a szerb kir. csendőrségnél szolgált, Gojkovic György, ez a szökevény neve, keserves panaszkodva mondta el, hogy ő és társai már hónapok óta nem kaptak zsoldot s hogy e miatt a közel jövőben számos társa is követni szándékozik példáját. A csendőrség átadta a szökevényt a pancsovai rendőrségnek.

— **Felhívás az ország kereskedőiehez,** kereskedelmi vállalataihoz, pénzügyeikhez és biztosító társaságaikhoz. Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénzügyi hitelügyi csoportjának előmunkálatai immár annyira előhaladtak, hogy rövid időn a szükséges terület megállapítása s az épületek tervezése fog sorra kerülni. Ez azonban nem lehetséges mindaddig, mig a csoport programjának keresztültülvételé megbizott végrehajtó bizottság nem ismeri azokat az anyagi eszközöket, melyek a költségek fedezése tekintetében rendelkezésre állanak. Fölkérjük ennekföggva mindazokat, a kikhez a csoportbizottságnak 1893. december hó 30-án tartott összléséből kifolyólag felhívást intéztünk az iránt, hogy a csoport kiállítására költségeinek fedezéséhez járuljanak, valamint általában mindazokat, akik a kereskedelem-, pénzügyi hitelügyi csoport által közvetlenül érdekelve vannak: az ország kereskedői, kereskedelmi vállalatait, pénzügyeiket és biztosító-társaságait, sziveskedjenek hozzájárulásuk iránti nyilatkozatukat folyó évi szeptember hó végéig az ezredéves országos kiállítás igazgatóságához (Akadémia-u. 3. sz.) beküldeni, ahová ugyancsak a felajánlott összegek is beküldendők lesznek. Budapesten, 1894. évi szeptember hó 1-én. Az 1896-iki ezredéves orsz. kiállítás kereskedelem-, pénzügyi hitelügyi csoportjának elnökei: dr. Falk Miksa s. k. orsz. képviselő. Lukács Antal s. k. a fő-

rendház tagja, a magyar földhitelintézet igazgatója.

— **A gózkazánfűtök tanfolyama** a budapesti állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) október 1. napján nyílik meg s november közepéig tart. A tanfolyam tantárgyát a különféle rendszerü locomobil-és stabil gózkazánok szerkezete és kezdése képezi. Tanulóknak felvételnek a 18. életévüket betöltött kovácsok, lakatosok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámások, a kik már foglalkoztak a gózkazánok körüli teendőkkel. A belépőtől erkölcsi bizonyítvány kivántatik s tudniok kell olvasni. A beiratás szeptember 15-től október 1-ig tart. A felvételre jelentkező munkakönyvet vagy hiteles munkabizonyítványt tartoznak előmutatni. A tandíj 3 forint.

— **Dühödöt meg garázdálkodása.** Mult vasárnap Apatinban egy veszett eb megmarta Konrád Pál ottnai lakos leányát. A gyermeket Budapestre szállították a Pasteur intézetbe, a kutyát pedig agyonlőtték.

Irodalom.

Az egyházipolitikai kérdések s az azok nyomán támadt országos mozgalom valódi próbaköve lettek a napisajtó elvhűségének. Különösen a fővárosi sajtó volt erős kísértesnek kitéve és egyes pártok és szövetkezetek részéről óriási összegeket áldoztak, hogy egyes lapokat eredeti irányukból eltérítsenek. Az elveknek e csereberéjérből előnyösen válik ki régi, jó hírenek megfelelően, hazánk legnagyobb lapja az „Egyetértés” mely elismerésre méltó önzetlenséggel, faradhatlan buzgalommal s a legnagyobb erélyvel küzdött és küzd az egyházipolitikai kérdések liberális szellemben való megoldása érdekében. Küzd azért, mert ezek az elvek a függetlenség és 48-as párt egyik főprogramját képezik s az Egyetértés nemcsak vallja, hanem mindenkor tényleg követi is ezeket az elveket, melyeknek meghamisítását nem tűri. Ha nem így tenne, nem is volna méltó arra, hogy tovább is az ország legelső lapjának tekintessék. Erre a címre az Egyetértés küldömben is részölgel, nemcsak tartalmának gazdagsága és változatossága, hanem annak föltétlen megbízhatósága s ama valódi hazafias szellem által is, amely országosan népszerű, magvas vezércikkeit atlengi, melyekről köztudomású, hogy Magyarország legelső publicistáinak és politikusainak tollából kerülnek ki. Közéledvén az előfizetési idöszak, nem mulaszthatjuk el, a közönség figyelmét az Egyetértés elvszölgel, hazafias megtartására felhívni, azzal a megjegyzéssel, hogy az Egyetértés kiadóhivatala készséggel küld kívánatra mutatványszámokat, melyekből meglehet gyözdödni e magyar világágnak valóban minden felölélö elkölöz színonalon álló tartalmáról. Hogy erről némi fogalmat nyújtsunk, csak azt említtük fel, hogy az Egyetértés állandó rovatai a megszokott politikai és napi híreken kívül fölelelik a nyilvános élet minden kérdését. A társadalom napirendben levő kérdései, a tanítgy, az irodalom, a művészet, a mezögazdaság, a kereskedelem, az ipar, a közegészségügy, szóval minden, a mi az olvasóra nézve csak érdekel birt, kellö méltatást és bö teret talál az Egyetértés terjedelmes hasábjain. A szárazköztö olvasmányra különös súlyt helyez az Egyetértés és változatos tárcairovataban és bö regényközleményeiben annyit olvasni valót nyújt, mint egyetlen más lap sem, mert ez csak az Egyetértés óriási terjedelme mellett lehetséges. Végül nem hagyhatjuk felemlyítés nélkül az Egyetértés mintaszertü országgyűlési tudósait, melyekben minden szónok pártállásra való tekintet nélkül kellö és pártatlan méltatást talál, úgy hogy az Egyetértés e tudósait mindenkor legbübb képt nyújtják a képviselőház üléseinek. Érdeklödök kedvéért még azt is megjegyezzük, hogy az Egyetértés előfizetési ára negyedévre 5 forint.

vonta össze. Ez alapon dolgozta ki aztán a szabályozás új tervét s mint vízepítő, a reformátori tekintély nevét és jelentőségét vivta ki magának vele.

A siker s a tekintély tudata arra ösztönözte, hogy eszméinek a szakirodalom terén mentül nagyobb propagandát csináljon. Ez idöszakban írta értekezéseit a sárvizről, a Duna világkereskedelmi hivatásáról, a vízszabályozásnak a földmívelésre való jelentőségéről, a kataszteri földmérésről a Duna-szabályozásról, a magyarországi hidroteknikáról, a magyar folyók hajózhatóságáról, a vízzel foglalkozó hat magyar részvénytársaságról stb. Ahány dolgozat, ugyanannyi új eszme és törekvés, melyek termékenyítőleg hatottak az akkori fögökony, Széchenyi hatása alatt álló fiatal Magyarországra.

Természetes, hogy e kitünö szakerék mentül szélesebb hatáskörben foglalkoztattak kortársai. A kormány rábizta a Sebes-Körös és Berettyó 300.000 holdnyi mocsárszövények kiszáritását, melynek terve az ö keze alatt már 1839-ben elkészült. Ö vezette a három Körös, szabályozási munkáit. Temérdek dolgot adott neki a sok apró folyócska igazítása az ország különböző megyeiben, melyek mind az ö tudásához fordultak. Mégis maradt ideje, hogy hivatalon kívül elkészítse a Fertö-t és a hansági mocsarak lecsapolásának, valamint a Rába szabályozásának eredeti tervét.

Legnagszerübb terve a nagy traverzáls csatorna, mely Kolosvártól Gráncig szelte volna át országot, s a dunai Vaskapu szabályozása, melyre ö hivta föl először az ország figyelmét. Amaz pénz-és érdeklödés hiányában elbukott, — emezt Széchenyi István gróf vette kezébe, ki Beszédes Józseffel szorosabb összekötésbe lépett és műszaki ügyekben jobb keze gyanánt használta.

Az önéletrajz amaz utazás említésével ér véget, melyet Beszédes a legnagyobb magyarral a Vaskapu érdekében fedeles kompon Pestötöl Galacig tett.

Fia a kézírásához kísérö jegyzetet csatol, mely szerint Beszédes József hivatásának lett áldozata: 1851 öszén a Dunaszabályozásnál, a paksi töltésen átaozott, ideglázi kapott és 1852 február 29-én meghalt. Porai a dunaföldvári temetőben pihennek.

Ajánljuk e sirt a komány, a szakkörök gondozásába, a müegyetem ifjainak kegyeletébe s családozunk a fü szerény kérelméhez, melyvel hozzánk intézett sorait vegzi, hogy a jeltelen sirhoz juttassanak csak egy szikladarabot a Vaskaputól, mely most enged a kultúra erejének, mit 54 év előtt Beszédes József irányzott feléje legelőször.

1835. sz.
LXVI. 894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hodsági kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a hodsági takarékpénztár végrehajtónak Lazity Alimpiáné Lazity Kriszta végrehajtást szenvedő elleni 300 ft tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvéyszék a hodsági kir. járásbíró területén lévő Lazity községében fekvő a laliti 68. sz. betétben A 7 14. r. sz. 59. sz. alatt foglalt 1/4-ed részben végrehajtott szenedett Lazity Alimpiáné Lazity Kriszta, 1/4-ed részben Petrits Szóka és 2/4-ed részben Petrits István neven álló s az 1881. évi 60. t. cz. 156. §. d. pontja értelmében egészben el árverezendő házra 400 ft kiállítási árban, továbbá a laliti 69. sz. betétben A 1. 1543 és 1544. r. sz. alatt foglalt ingatlanokból Lazits Alimpiáné, Lazits Krisztina 1/4-ed részjulekára: 145 ft kiállítási árban, s végül a laliti 83. sz. betétben A 1. 1989—1990. l., 1990. 2., 1991. 1., 1991. 2., 2335. 1. 2335. 2. és 2336. r. sz. alatt foglalt ingatlanokból, ugyancsak 1/4-ed részjulekára: 475 ft kiállítási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi szeptember hó 29-ik napján délután 3 órakor Lality község-házánál** megtartandó nyilvános árverésen a megalapított kiállítási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 109/6-át középenben, vagy az 1881. L.X. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezhez letenni, avagy az 1881. L.X. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hodsághon, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi június hó 26-án.

Jusits,
kir. járásbíró.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy **Szerémmegyében Ruma város** közelében fekvő „**Kralyevozi**“ községben **17 8 urbéri telekből** vagyis körülbelül **70 katasztrális holdból** álló fekvőségek **folyó évi szeptember hó 24-én** és következő napjain, önkényes, részletenkint megtartandó árverésen el fognak adatni. Becsérték **10.931 frt.**

Továbbá **folyó évi szeptember hó 28-án** és következő napjain ugyancsak önkényes, részletenkint megtartandó árverésen el fognak adatni **Szerémmegyében Ruma város** közelében fekvő „**Kis-Radinceze**“ községben **165 katasztrális holdnyi föld,** házak és gazdasági épületekből álló fekvő vég. Összes becsérték **28.755 frt.**

Mindkét birtokrészletkedvező áron szabad kézből is eladó.

Venni szándékozik a közelebbi árverési illetőleg vételi feltételeket

dr. PLEMIĆ RICHARD
ügyvédi irodájában Rumán betekinthetők.

Utolsóelőtti **Lembergi**
hét **kiállítási** Sorsjegyek à **1 frt.**
Főnyeremény 60.000 forint

11 Sorsjegy 10 frt —
6 „ 5 frt 50
Díjmentes és huzásj. gyékért **20 krajczár** beküldendő.

kapható:
A **lembergi országos**
kiállítás sorsjegy-irodájában
Bécs, Bartenstein-utca 4.

és
Nikolits István fűszerkereskedőnél
Zomborban, városház épület.

HARISNYAKÖTÖDE.

Téli és nyári harisnyák

fejelése 15 kr.
pamuttal 30—35 kr.
egész harisnyakötés . . . 35 kr.
pamuttal 80 kr., 1 frt.

Kötésre elvállaltatik minden színű pamutban: gyermek fejkötők, tricót derekak, Gamaschnik, alsó szoknyák, sálók, has és térdkötők, vadászharisnyák legszebb kivitelben.

Pamutban legnagyobb raktár.

Kézimunkákban meglepő választék.

Tisztelettel

Engel Mór.

Zombor, Kossuth-Lajos-utca.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

HARISNYAKÖTÖDE.

A legjobb és legegészségesebb francia cigaretta-papír a

LEGLORIA

Gloria-Patent minden egyes lap leoldható!

Joseph Bardou és fiától Perpignan és Párisban. Kapható minden tőzsde, papirkereskedésben.